

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ • 2

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

№ 2
1976 ж.
февраль

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пропаганда
ла агитация бөлүги

ИДЕОЛОГИЧЕСКИЙ ИШТИНГ КЕМИН КӨДҮРЕРИ — ПАРТИЙНЫЙ ОРГАНИЗАЦИЯЛАРДЫН ЖААН ЗАДАЧАЗЫ

Бистинг ленинский партия ла совет албаты коммунистический строителствонунг жаан каруулу ойинде туруп жат. Ороон тогузынчы бешжылдыкты жегүлү бүдүрген, коммунистический партиянын XXV съездине белетенип жат. Бастыра совет улустынг ажарузы бүтүн «СССР-динг албаты-хозяйствозын 1976—1980 жылдарда өскүрерининг төс ууламжылары» керегинде Төс Комитеттинг XXV съездке белетеген Проегине ууландырылган.

Бу терен научный, бастыра жанынан көрүлген ле материальный төзөлгөлү документ жаан учурлу. Орооннын ононг ары өзүмининг ууламжылары анда айдылган, ол совет албатынын жылбүзине бүткүлинче жарап жат. Жаңы бешжылдыктын пландары партиянын ленинский генеральный линиязы аайынча тургузылган. Партиянын экономический политиказынын төс ууламжылары, производительный ийде-күчтердинг өзүми, бистинг социалистический обществонунг керексигени ажаруга алылган.

Онынчы бешжылдык материально-техниче-

ский төзөлгөлөр саларынын, общественный колбуларды жарандыларынын, социалистический бүдүмдү жүрүмди оноң ары көндүктиреринин жаан учурлу өйи болуп јат.

Јаңы турган задачаларды бүдүрерине, партиянын көп жылдарга тургузылган социально-экономический политиказын бүдүрерине јарамыкту айалга тогузынчы бешјылдыктын жылдарында төзөлгөн.

Совет албаты КПСС-тин XXIV съездинин јөптөрин жүрүмде бүдүрип тура, ленинский партияга баштадып, орооннын экономический ийдезин ле научно-технический аргазын јаанаткан, общественный производствонин тузазын көдүрген. Ишмекчи класс, крестьянство ло интеллигенция карындаштык албатылардын бирлик билезинде јуртап, КПСС-ти ле онын ленинский Төс Комитедин күреелей биригип, мергендү ижиле бистин ороондо социально-экономический өзүмнин съезд темдектеген программазын жүрүмде бүдүрип турулар. Социалистический общественонин идейно-политический бирлиги алдындагызынан чик-јок тынгыган.

Партиянын XXIV съезди тургускан амыр-энчүнин Програмазын бүдүреринде јеткен жаан једимдер Совет Союзтын телекейдеги айалгазын тынгыткан, карындаштык социалистический ороондорло најылыгыс тынгыган. Анайда СССР-де төзөлгөн тын өзүмдү социалистический общество бойынын жаан аргазын ла ийдезин база катап көргүскен.

Онынчы бешјылдыктын төс задачазы Коммунистический партиянын албатынын материалный ла культурный јадын-јүрүминин кемин, общественный производствонин

динамичный ла пропорциональный өзүмин тынгытканы, научно-технический өзүмди түргендеткени, иштин арбынын бийиктеткени, албатынын хозяйствозынын бастыра бөлүктеринде иштин чындыгын бастыра бар аргаларла бийиктеткени ажыра көдүрери болуп жат деп, КПСС-тин Төс Комитединин XXV съездке белетеген Проегинде темдектелген.

Жаңы жаан задачаларды бүдүрери совет улустан творческий ийде, турумкай созидательный иш некеер. Жаан өзүмдү социалистический обществонун өзүминин алдында турган жаңы задачаларды жүрүм бойы тургузып, ишкүчиле жаткандарды коммунистический күүн-тапту эдип таскадарына некелтени тыгыдып туру.

Ишкүчиле жаткандардын элбек калыгы марксистско-ленинский революционный көрүм-шүүлтелү болорун жеткилдеери, коммунистический күүн-тапту кижини бастыра жаңынан таскадары КПСС-тин идейно-политический бастыра ижинин төзөлгөзи болуп жат. Ол ок өйдө эмдиги күннин некелтелери, ээжилери, келер өйдун задачаларыла башкарынар, жеткен једимдерди критически көрөр керек.

Идеологический иштин төс ууламјыларын КПСС-тин Төс Комитединин «Белорусиянын партийный организациясында идеологический ишчилерди талдаарына ла таскадарына ууландырар иштер керегинде» јөби анылаган. Анда айдылган түп-шүүлтелер бастыра партийный организацияларга ла коммунисттерге жаан учурлу.

Бу јуукта өткөн областной XXX партийный конференция КПСС-тин Төс Комитединин

Белорусия аайынча јөбин областьтын бастыра партийный организациялары бүдүрер, идеологический иш идейный ууламјылу ла чокум болорын јеткилдеер, улусты коммунистический күүн-тапту эдип воспитывать эдеринин тузазын көдүрер, оны хозяйственный ла культурный строителствонын некелтеле-рине келиштире тözöör деп темдектеген.

Областьтын ишкүчиле јаткандары КПСС-тин XXIV съезди тургускан задачаларды бүдүрерине ууландыра јаан көдүринилү иштегендер. КПСС-тин XXV съездине учурлай алган социалистический молјуларды ла КПСС-тин Төс Комитединин декабрьский (1975 ј.) Пленумынын јөптөрин бүдүрери учун тыгыда иштеп турулар.

Темдектелген бастыра керектерди бүдүрерине нени эдер керек? Озо ло баштап, бастыра јерлерде улустын политический ле трудовой эрчимин бийиктедерине, общественный керекти акту јүрегинен бүдүрерине ууландырган иштерди бастыра бар аргаларла тыгыдар керек. КПСС-тин областной комитеди бастыра партийный организациялар ла коммунисттер јагы бешјылдыктын хозяйственный ла культурный бастыра задачаларын бүдүрерин идеологический јеткилдеерине ууландыра эрчимдү иштеерлер деп иженип туру.

Онынчы бешјылдыктын јагы јаан задачаларын бүдүрерине ишти эмдиги кеминде артырганы јеткил эмес.

Идеологический иштин тözölgöзи бастыра организаторский, политический иштерди, улусла өткүретен хозяйственный ла тазыктыраачы иштерди научный тözölgögö тургузарын бирлик эдип өткүрери болуп јат.

Алган молжуларды ойинен озо бүдүрерин идеологический жанынан жеткилдеери баштапкы ла күннен ала албаты-калыкты мергендү ишке көдүрерин, турган задачаларды ла амадуларды теренжиде жартаарын некеп туру. Партийный организациялардын политический ле экономический иштери бек колбулу өткөннен, хозяйственный, организаторский ле идеологический иштер бек колбулу болгоннан, иштеп турган улусты ла билелердеги улусты таскадарын бастыра бар аргаларла өткүргенинен бистинг бастыра једимдерис камаанду.

Кезик ишчилер идеологический ишти идеологический учреждениелердин, организациялардын ла идеологический ишчилердин ийделерин бириктирери деп бодоп турулар. Кезиктери дезе идеологический иштердин планын тургузарынын системазын јарандырары деп бодойдылар. Партийный кажы ла ишчи идеологический иш сүрекей чүмдү иш деп ондоор учурлу. КПСС-тин Төс Комитединин партиянын XXV съездине белетеген Проегинде тургузылган экономический программаны бүдүрерге организаторский ле идейно-таскадар иштерди колбулу өткүрер керек.

Идеологический иштерди бастыра јанынан өткүрер тужында төс ајаруны партийный комитеттердин, бюролордын, баштамы партийный организациялардын учурын көдүрерине, оморды политический башкарунын органдары эдерине, улусты воспитывать эдерин хозяйственный строительствоны башкарарыла колбулу өткүрерине, идеологический ишчилердин үредүзин јаантайын өткүрерине эдер

керек. Хозяйственный ишчилерди үредер тужында оморды идеологический иштин эп-сүмелерине, педагогиканын ла психологиянын тос сурактарына үредип койорына јаан ајару эдер. Хозяйственный башкараачылардын отчетторын угар тужында јаан ајаруны улус таскадарына канайда иштеп турганына ајару эдер керек. Улус таскадар ишти партийный, комсомольский организациялар бүдүрзин, менин керегим жагыс ла пландар бүдүрерин јеткилдеери деп бодоп турган башкараачы ишчилер эмди де ас эмес.

Улусты таскадары, омордын политический быжузын көдүрери идеологический иштин јаан учурлу ууламјыларынын бирүзи. Бу жагынан канча кирези иш бүткен? Аланзу јогынан сүрекей ас. Кезикте массово-политический ишти коллективтердин практический керектериле колбобой, каа-јаада ла өткүргилейт.

Партийный, профсоюзный ла комсомольский организациялар кажы ла ишчинин трудовой ло политический эрчимин көдүрер, оморды жагыс ла бийик чындыйлу продукция эдип чыгарарына, сондоочы звено јок иштеерине көдүрер керек.

Идеологический ишчилердин каруулу кереги — партиянын ла башкаруунын директивтерин бүдүрерин политический жагынан јеткилдеери, улусты обществого тузалу болор күүн-тапту эдип воспитывать эдери, кажы ла кижини иште ле жүрүмде коммунистический күүн-тапту эдип воспитывать эдери болуп јат.

Ишкүчиле јаткандарды идейный таскадарынын эп-аргаларын ла кеберлерин эрчимдү

јарандырар, бу ишти мастерлер ле шеф-таскадаачылар ажыра өткүрерин тözöör.

Идейно-таскадар иште партиянын теоретический јаан байлыгын толо тузаланар, В. И. Лениннин иштерин элбеде пропагандировать эдер, КПСС-тин Тös Комитединин Пленумдарынын јöптöрин, КПСС-тин Тös Комитединин Генеральный качызынын нök. Л. И. Брежневтин партиянын ла госуударствонун јаан учурлу сурактары аайынча айткан куучындарын пропагандировать эдер керек. Таскадар ишти бастыра улустын јилбүлерине келиштире өткүрер. Öскö сöслö айтса, производство иштеп турган улус ортодо, технический ле творческий интеллигенция ортодо, анайда ок јашöскүрим ортодо бирлик воспитательный иш өткүрер керек.

Идеологический ишти албаты-јондогы общественно-политический ле производственный јүрүмнин сурактары јанынан элбеде јарлаарына ууландырар керек. Бирлик политкүн идеологический иштин јаан учурлу бөлүги. 15 январьдан бери өткүрген политкүндерде лекцияларды ла докладтарды 28 мун кичи уккан. Мал öскүрери аайынча куучындар өткүрип тура, лекторлор, докладчиктер ле хозяйственный башкараачылар улуска партиянын XXV съездине белетеген Проекттин тургускан задачаларын общественный малды јакшы кыштадарыла колбулу јартагандар.

Ишкүчиле јаткандарды нравственный јанынан таскадарын јангы бийик кемине көдүрер, улусты сözине турар эдип таскадарын, сös лö керек бирлик болорына једерин, совет јүрүмнин ээжилерин бузатанын јоголторын кичеер керек. Анчадала билелерде балдарды

воспитывать эдерине, анчадала коммунист ада-энелердин балдарды таскадары јанынан каруулу болорын бийиктедер.

Јаңыс ла бойынын керегин кичеейтен, јуук улузына килебес, общественный керектерден качар улусты электеер керек. Анчадала ара-кызактарды, јаман кылыктуларды, төгүнчилерди, куурмакчыларды, јалканчыктарды тын критикалаар ла электеер. Јакшынак кылык-јанду болорына, искусствонын чындык произведениелерин јакшы ондоорына улусты таскадары, оларды иште ле јүрүмде коммунистический күүн-тапту болорына таскадар, олардын творческий шүүлтелерин јөмөөр керек.

Партийный организациялар, бастыра идеологический ишчилер ишкүчиле јаткандардын патриотический ле интернациональный воспитаниезин оног ары јарандырар, оны революционный, јуучыл ла иштин јакшынак керектери ажыра өткүрер учурлу. Улусты Совет орооныла, бойынын клазыла, СССР-дин гражданини болгоныла, улу Лениннин ороонында јатканыла ом'оркоор эдип тазыктырар керек.

Идеологический ишти комплексный өткүрерин јакшы билер, онын тузазын көдүрер ле оны јүрүмле колбулу өткүрер. Бүгүн идеологический иштин тузазын көдүреринин төс ууламјызы — онын чындыйын көдүрери болуп јат. Бу керекке партийный организациялардын, бастыра идеологический ишчилердин ле учреждениелердин ајаруларын ла ийделерин ууландырар керек.

ПАРТИЙНЫЙ ИШТИНГ ЭП-СУМЕЛЕРИН ЖАРАНДЫРАР

Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары КПСС-тин Төс Комитединин декабрьский (1975 ј.) Пленумынын ла ХХХ областной партийный конференциянын јөптөрине оморкоп, төрөл коммунистический партиябыстын ХХV съездин јакшынак једимдерле уткыырга белетенип туру. Олор партиянын бистинг Төрө-листинг ийде-күчин оног ары тыгыдарына, советский албатынын материалый ла культурный јадын-јүрүмин оног ары бийиктедери-не эдип турган килемјизине каруу эдип, эрчимдү иштеп јат. КПСС-тин Төс Комитединин партиянын ХХV съездине белетеген «СССР-дин албаты-хозяйствозын 1976—1980 жылдарда өскүрерининг төс ууламјыларынын проеги» калык-јонды оног тыгыда иштеерине көдүрди. Социалистический строй, советский јадын-јүрүм артык болгонын бастыра телекейге база катап көргүскен исторический документти областьтын бастыра јерлеринде элбеде шүүжери өдүп јат.

Партийный организацияга баштаткан областьтын ишкүчиле јаткандары тогузынчы бешјылдыктын хозяйственный ла культурный строительстводогы государственной пландарын јенүлү бүдүргендер. Беш жылдын туркунына промышленный производствонинг кеми 12 процентке элбеп, иштинг арбыны 14

процентке бийиктеген, продукция эдип чыгарар үзеери тургузылган план 4,8 миллион салковойго бүткен. Журт хозяйстводо продукция иштеп алары 19,2 процентке көптөди. Жылына орто тооло продукция белетеери: эт—32, түк — 15, ноокы — 86, сыгындардын ла чоокыр андардын мүүстери 40 процентке элбеген. Областынын колхозторунда ла совхозторунда бастыра бүдүмдү малдын тын тоозы көптөгөн. Областынын журт хозяйствозы 77 миллион салковой акча тuzаланган, 8-чи бешжылдыкта 47 миллион салковой болгон. Ишкүчиле жаткандардын материалый жадын-жүрүмин жарандыраарында ичкери жагы алтам эдилди. Текши жеми 167 мун квадратный метр туралар, 6700 бала үренер школдор, 1020 кижии үренер профтехучилищенин туралары, 480 орынду больницалар, 1750 кижии отурар клубтар тудулган.

Областынын албаты-хозяйствозы 160 миллион салковой акча тuzаланды. Ишмекчилердин ай сайын алар орто ишжалы ла колхозчылардын кирелтелери көптөгөн.

Беш жылдын туркунына товарлар садарынын жеми 41 миллион салковойго көптөп, 1975 жылда 134 миллион салковойго жетти. Албатыга бытовой болуш жетирери 50 процентке элбеген.

Андый једимдерге партийный башкартунын эп-сүмелерин жарандырганынын шылтуунда, парторганизациялар калык-јонло колбуны тыгытканынын ла социалистический мөрөйдө баштапкы јерде коммунисттер барып турганынын шылтуунда једип алдыс.

Эки муннан ажыра ишмекчилер, колхозчылар бешжылдыктын јакылталарын өйинен

озо бүдүргендери керегинде 1975 жылда ноябрь-декабрь айларда рапорт эткендер.

Партийный организациялардын иштеер коллективтеринде төзөмөлдү иш өткүрери тынып туру.

Партиянын обкомынын конференцияда эткен отчетный докладында партийный организациялар бойлорынын ижин чокум ла билгир өткүрип турганы темдектелген. Олордын ичпартийный ижи јилбүлү ле учуры аайынча бай, эп-сүмелери башка-башка бүдүмдү, солун, ижи једимдү боло берди. Парторганизациялардын ижинин эп-сүмелери ле эп-аргалары јаантайын ла јангыртылып јат. Партийный документтерди солыганы ишти оног ары јарандырар арга берди.

Партийный организацияларды организационно јанынан оног ары тыгыдып, олордын структураларын јарандырар иш өткүрилген. Ұзеери 48 баштамы ла цеховой парторганизациялар төзөлдү. Отчетный өйдин туркунына коммунисттердин производственный ла общественно-политический эрчими тынгыган. Онызын өткөн отчетно-выборный партјуундар, аймактардагы ла городтогы партийный конференциялар көргүсти. Ол јуундар төзөмөлдү ле бийик идейно-политический кеминде өдүп, коммунисттер јолду чокум шүүлтелер эткен.

XXX областной партконференция онынчы бешјылдыкта промышленностьтын, строительствонын, транспорттын, связьтын ла јурт хозяйствонун бөлүктери аайынча темдектеген јенгил эмес задачаларды бүдүрерге партиянын обкомынан, горкомынан ла райкомдорынан, баштамы парторганизациялар-

дан организационно-партийный ишти јаантайын жарандырарын, партийный жүрүмнин ленинский нормаларын тыгыдарын некеп туру. Партиянын тос ячейказы болуп турган баштамы организациялардын жуучыл керегин тыгыдары анчадала јаан учурлу керек болот.

Партиянын горкомы, райкомдоры, баштамы парторганизациялары калганчы ойлордо общественный производство кирелтелү иштеерине, научно-технический өзүмди түргендедерине, иштин чындынын жарандырарына, коллективте таскаду иш өткүрерин тыгыдып, албатыхозяйственный пландарды кыйалта жок бүдүрер сурактарга ажару эдерин тыгыдып ийдилер. Ол жанынан партиянын Маймадагы ла Кош-Агаштагы райкомдоры, горком, Акташтагы рудоуправлениенин, Маймадагы моторлор ремонттоор заводтын, электробытприбор заводтын, бос согор фабриканын, Кан-Оозы аймакта «Путь Ленина» колхозтын, Кош-Агаш аймакта СССР-дин 50 жылдыгыла адалган колхозтын, Ыныргыдагы ла «Эдиганский» совхозтын, бир канча өскөдө хозяйстволордын парторганизацияларында бир канча ченемел бар. Орө адалган парторганизацияларда производство кирелтелү болор иш жаантайын өткүрилип жат. Онын једимдери партийный жуундарда ла партбюролордо чокум көрүлип жат. Јагы техника кондырар, озочыл технологияны тузаланып, производствоны механизировать ла автоматизировать эдерине, рационализаторлор ло изобретательдер өскүрерине, иштеер айалганы ла ишмекчилердин јадын-јүрүмин жарандырарына ажару эдилеп туру. Јарадылып турган јөптөр канайда бүдүп турганына кату

шинжү тургузылган, башкараачы кадрлар партийный ла государственный дисциплина-ны буспазы, ого бүдүмжилеген участок учун каруулу болоры көдүрилип јат. Орө айдылган коллективтер тогузынчы бешјылдыктын јакылталарын онын шылтуунда ойинен озо бүдүргендерин айдар керек. Пландар ла социалистический молјулар канайда бүдери хозяйственный ла культурный строительство-до партийный шинжү канайда тözөлгөнинен, коллективтин ижинин эрчиминен көндүре камаанду. Партийный шинжү уян тözөлгөн јерде иш үзүлип, партийный организация темдектеген амаду учына јетире бүтпей турганы јарталат. Парторганизациялар көп са-базында јакшынак јөптөр чыгарып, оны тözөмөлдү ишле јөмөбөй јадылар. Онон улам көп тоолу јөптөр јүрүмде бүтпей артат.

Шинжү күнүн сайын болбой турган, тözөмөлдү ле таскадулу иш јабыс кеминде болгонынан ла бойынын ижин критически шүүбөй турган учун промышленностьтын јети предприятиязи продукция таркадар беш-јылдык пландарын бүдүрип болбогондор. Олор иштин арбынын бийиктедер јакылталарын база бүдүрбеген. Андыйлардын тоозында кийим, өдүк көктөөр лө тюль түүр фабрикалар, темир-бетон эдер завод, Горно-Алтайский агашпромхоз ло өскөлөри де.

Дмитриевкадагы, Јабагандагы, Амурдагы, Кызыл-Өзөктөги совхозтор малдан алган продукция табыштырары јанынан бешјылдыкты бир де бүдүм аайынча бүдүрбеди, 12 хозяйство — сүттин, 8-зи — эттин, экүзи — түктин планын бүдүрбегендер.

Өрө адалган производственный коллективтердин партийный организациялары керек уйан болганын ајаруга албай, государственнй пландарды бүдүрери јанынан хозяйство-лордын башкараачыларынан, специалисттеринен кату некелте этпегендер.

ҚПСС-тин Төс Комитединин декабрьский Пленумында нөк. Л. И. Брежнев плановый дисциплинаны бүдүрерин кату шинжүде тударын ағылап темдектеген. «План—социалистический албаты-хозяйствонун ичкери өзөринин төзөлгөзинин төзөлгөзи болуп јат — деп айткан. — План бойынын андый учурын оны кыйалта јогынан бүдүрген тушта ла бүдер аргалу».

Мыныла колбой иштеер, материальный ла финансовый арга-күчтерди арбынду ла чынчике тuzаланары, не ле немени чеберлеерин тыгыдары, сырьены ла материалдарды, энергияны, иштеер ийде-күчтерди, производственный фондторды канча ла кире јакшы тuzаланары государственнй пландар јенүлү бүдеринин кыйалта јок айалгазы болуп јат деп, ҚПСС-тин Төс Комитединин декабрьский (1975 ј.) Пленумы ајарткан. Өрө айдылган керектерде бар тутак-једикпестерди јоголторы — партийный организациялардын элден озо бүдүретен кереги болуп јат.

Партийный организациялар кадрларла иштеерине, оlorды талдап тургузарына ла таскадарына килемјини анчадала тыгыда эдер учурлу.

Кадрларды талдап, ишке тургузала, таскадар керекте ленинский ээжилерле башкарынып, партиянын обкомы, горкомы, райкомдоры партиянын ла башкарунын директив-

терин парторганизациялар канайда бүдүрип тургандарын шинжүде тударын жаантайын жарандырып, кажы ла кижидисциплинаны ла каруулу болорын тыгыдар учурлу.

Партийный организациялар ла коллективтер шинжүни керектү кеминде этпей турган учуралдар эмди де ас эмес.

Партиянын обкомы ХХХ областной партийный конференцияда эткен отчетный докладында ол жанынан КПСС-тин бир канча райкомдорун критикалаган. Темдектезе, партиянын Улагандагы райкомы, Акташтагы рудоуправлениенин металлургический заводунын ла Балыктужулдагы ферманын коллективтеринин КПСС-тин ХХV съездин иште жакшынак жедимдерле уткыыры жанынан эткен баштагкайын жолду жараткан. Же ол жакшынак керекти тюзөмөлдү ишле көндүктирер иш жедикпестү өткөн. Онон улам ол баштагкайды бир де коллектив жөмөбөгөн, съездке учурлай молжулар албаган. Бу ишти онон ары көндүктиреринде партийный, профсоюзный комитеттер, культуранын учреждениелери, пропагандисттер турушпаган. Партиянын райкомы жакшынак жөпти жарадала, оны жүрүмде бүдүрерин шингдеер улустан некелте этпеген.

Ондойдо өткөн партийный конференцияда сүт иштеп алар ла оны государствого табыштырар ишти жедикпестү башкарган «Искра» колхозтын партийный организациязы тын критикалатты. Жылдык план бүтпези жылдын баштапкы жарымында жартала берген. Партиянын райкомы, аймакисполком колхозтын ла парткомнын башкартузын ол тутак-жедикпести жоголторы жанынан жагыс катап

санаа алындыра айткан эмес. Керек андый да болзо, колхозтын башкараачылары, специалисттери, партком сүтти көптөдө иштеп алары жанынан бир де иш өткүрбеген, онон улам государственный план бүтпеди. Партиянын райкомы колхозтын башкараачыларын каруузуна тургуспаган.

Кадрларды, активти ишти каруулу бүдүрерине тынгытканынан, партийный организациялар бойлорынын практический ижинде эткен жастыраларды жоголтканынан партийный организацияларда критиканын ла самокритиканын өдүнгизи кандый кеминде болгоны көрүнөт. Партийный комитеттер КПСС-тин Төс Комитединин «Тамбовский областной партийный организациядагы критиканын ла самокритиканын айалгазы» деген жөбин жүрүмде бүдүрүп тура, ол аайынча бир канча иш өткүрдилер.

Оныла коштой, жербойындагы керектерди көргөндө, партиянын бир кезек комитеттери критикага ла самокритикага керектү аяруу этпей, иште бар тутак-једикпестерди жажырып, ас-мас јакшынак керектерди көпчидерге албаданадылар, онызы КПСС-тин Төс Комитединин жөбинин некелтелерине бир де эмеш келишпейт.

КПСС-тин Төс Комитединин партиянын XXV съездине белетеген «СССР-дин албаты-хозяйствозын 1976—1980 жылдарда өскүреринин төс ууламјыларынын проегин» кажы ла парторганизация шүүжип, бойлорынын бүдүретен практический ижин темдектеп турулар. Олор јаан аяруны Л. И. Брежнев онынчы бешјылдык ишти кирелтелү ле чындыйлу бүдүреринин бешјылдыгы болор учур-

лу деп КПСС-тин Төс Комитединин декабрьский (1975 ж.) Пленумында темдектегенине эдил турулар. Ол задачаларды бүдүрерге ол керекке партийный организациялардын, кажы ла коммунисттин ажарузын ла ийде-күчин ууландырар керек.

Мындый учуралда организация темдектеген керектерин жүрүмде канайда бүдүрүп турганын шиндеери анчадала жаан учурлу керек.

Партийный иш једимдү өдөри баштамы ла цеховой партийный организациялардын качыларынын выборный, партийный органдардын члендеринин билгиринен камаанду болгонын ажаруга алып, партийный комитеттер оморды партийный башкартунын эп-аргаларына үредер учурлу.

ХХХ областной партийный конференция КПСС-тин обкомун, партийный комитеттерди ле партийный организацияларды КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызы Л. И. Брежневтин партийный иштин ле албаты-хозяйствонун бастыра бөлүктеринде ишти партийный күүн-тапла бүдүрер ле бүдүретен кереги учун каруулу болоры, баштанкайлу иштеп, тутак-једикпестерге јөпсинбес, бүдүрген ижин критически көрөрдөгөн шүүлтелерин бүдүрери јанынан турумкай иш өткүрер деп јакарган.

Партийный организациялардын туура салбай бүдүретен керектери бойларынын иштеер эп-сүмелерин јаантайын јарандырып, бистин областьтын ишкүчиле јаткандарынын творческий эрчимин көдүрүп, КПСС-тин съезди јарадатан јөптөрдү бүдүреринде јаны једимдерге једип алары болуп јат.

В. Хавбошин

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ИШТИН ЭРЧИМИ ТЫҢЫЗЫН

Областытын промышленный предприятие-лерининг ишчилери бешжылдыктын баштапкы жылын бийик көдүрингилү күүн-тапту уткыдылар. Коллективтердин көп нургуны бешжылдык планды ла онын калганчы жылынын планын ажыра бүдүргилеген.

1975 жылда промышленный продукцияны планга үзеери 800 мунг салковойго садары жанынан алган социалистический молжулар ажыра бүткен. Пландалганы аайынча бу продукция 77020 мунг салковойго садылар учурлу болгон, садылганы дезе 78361 салковойго жеткен. Тогузынчы бешжылдыктын туркунына дезе албаты-жонго государственный пландарда темдектелгенинен 4,8 миллион салковой ажыра акчага турар продукция эдилеп аткарылган.

Жаңыс ла өткөн жылда ороон Туулу Алтайдын ишкүчиле жаткандарынан планга үзеери агаштан эткен материалдарды планнан ажыра 10250 кубометрден ажыра, айыл-журтка керектү мебельди 12 мунг салковойго, көбөнгининг учугынан согуп эткен 205 мунг салковойго турар бөс, 10 тонна тату аш-курсак ла 78 тонна колбасалар, 897 центнер саржу, 1400 электричестволо кайнаар самоварлар, карагайдын 14 тонна жугын, 3330 кубометр товарный бетон ло 3611 кубометр раствор эдилеп

чыгарган. Акташтын металл иштеечилери продукция эдип чыгарар жылдык планы 105 процентке бүүдүргөн.

Ишкүчиле жаткандарды бийик тебүлү ишке көдүреринде жаан учурлу ийдени КПСС-тин Төс Комитединин 1976 жылда элбеде төзөөр социалистический мөрөй керегинде жөби ле КПСС-тин Төс Комитединин партияга ла советский албатыга эткен Кычырузы, фашистский Германияны жеңгенине уткуй герой-городтордын магына учурлалган жүскүндүк вахтага учурлай областьтын бастыра промышленный предприятиелеринде өткүрилген вахта көдүргөн.

Өткөн жылдын баштапкы күндеринен ала социалистический мөрөй, иштин герой-городторго учурлалган вахталары, кажы ла онкүндүк сайын иштин итогторын көрөри, мергендү вахтанын мөрөйинин жеңүчилдерин макка көдүрери, оларго улалып жүрер Кызыл мааны, вымпелдер ле сыйлар туттурары производстводо жанжыга берген.

Ишкүчиле жаткандарды бийик тебүлү ишке көдүреринде жаан учурлу ийдени КПСС-тин Төс Комитединин, СССР-дин Министрлеринин Соединин, ВЦСПС-тин ле ВЛКСМ-нин Төс Комитединин 1976 жылда элбеде төзөөр социалистический мөрөй керегинде жөби ле КПСС-тин Төс Комитединин партияга ла советский албатыга эткен Кычырузы берген.

КПСС-тин Төс Комитединин партиянын XXV съездин өткүрери керегинде жөп чыгарган 1975 жылда апрель айда өткөн Пленумы областьтын ишкүчиле жаткандарын жагыдан бийик тебүлү ишке көдүргөн. Предприятиелердин коллективтери, иштин озочылдары

советский албатынын ижинин магын ичкер-ледип, төрөл партиянын съездин бийик једимдерле уткыырга белетенип турулар. Ол иштин амадузы — производство бар аргаларды толо тузаланары, иш бийик арбынду болорына једери.

Съездке уткуй бийик социалистический молјуларды Акташтын металл иштеечилери, Горно-Алтайсктагы бөс согор фабриканын, Кара-Кокшодогы агашпромхозтын агаш белетеечилери, «Электробытприбордын» ишмекчилери ле областьтын өскө дө промышленный предприятиелеринин ишчилери алынган. Ол молјуларда анайда ок башталган јылда бүдүретен задачалар јарталган.

«КПСС-тин XXV съездине уткуй — мергендү јирме беш вахта» — эмди мындай кычырула бастыра областьтын предприятиелеринин ишмекчи коллективтери иштеп јадылар. Мындай иштин шылтузында 26 предприятияенин, 220 бригаданын коллективтери, үч муннан ажыра тоолу ишмекчилери тогузынчы бешјылдыктын пландарын өйинен озо бүдүргендер. Промышленностьто иштеп турган 302 кижиге «Тогузынчы бешјылдыктын мергендүчизи» деп Знак берилген. Мындай Знакты эн озо алгандардын тоозында кийим көктөөчилер И. В. Агеева, Н. С. Южакова, гардинный тюль түүр фабриканын тюль түүчизи Елена Дмитриевна Тупикина, агаш тартар машинанын шоферы Николай Петрович Чадуров. Олор партиянын XXV съездин бийик једимдерле уткыыры учун өдүп турган социалистический мөрөйдин озо чылдарынын тоозында туруп, ишти бийик јенүлү бүдүреринин јозогын көргүзедилер.

Эмди коллективтер онынчы бешжылдыктын баштапкы жылынын планын бүдүрерин баштагылады. Олор бийик социалистический молжулар алынгылаган.

Олор науканын ла техниканын једимдерин, иштинг озочыл көргүзүлерин, эп-аргаларын толо тузаланып, промышленностьтын бастыра бөлүктерин мынанг ары көнү өскүрер молжу алынгандар. Молжуларда мынайда бичилген: иштеп чыгарар продукция аайынча 1976 жылда берилген планы 29 декабрьга бүдүрер, планга үзеери 6 мунг кубометр агаш белетеер, 50 мунг квадратный метр бөс, 35 мунг квадратный метр гардинный тюль согуп-чыгарар, электричестводон кайнаар 1000 самовар ла албаты-јоннын јадын-јүрүмине керектү өскө дө 150 мунг салковойго турар продукцияны эдип чыгарар молжу алынгылаган. Төзөмөлдү-технический ле јагыртулу иштерди тузаланганынан 1976 жылда 870 мунг салковойго турар продукцияны кымакайлап алар.

Промышленный предприятиялердин коллективтери бу башталган жылга бийик молжулар алынгылайт. Олорды бүдүрерине ишкүчиле јаткандарды көдүрерге партийный организациялар, профсоюзтардын комитеттери, хозяйстволордын башкараачылары јаан камаанын јетирер аргалу. Мөрөй—профсоюзный организациялардын туура салбас кереги. Фабрикалардын ла заводтордын профсоюзный организацияларынын эн јаан учурлу дачазы кажы ла кижини азыйгызынан артык эдип иштеерине көдүрери болгон до, болуп тајат. Онын учун кажы ла профсоюзный комитеттинг алдына бастыра ишмекчилерди ле

служашыйлерди социалистический мөрөйдө туружарына тартып, онынчы беш жылдыктын баштапкы жылы олардын ижинде мергендү иштү күн болорын жеткилдеер задача тургузылып жат. Андый задачаны бүдүрерге мөрөйдө туружып турган кажы ла кижжи бойына алынган молжуларын једимдү бүдүрер аргалар төзөөри учун бригадирлердин, мастерлердин, бөлүктердин, сменалардын начальниктеринин, бастыра хсзйстволордын башкараачыларынын каруулу болорын бийиктедер керек. Социалистический мөрөйдин итоторын көрөр тушта онын јангыс ла јенүчилерин темдектеер эмес, сондоочыларды да адаар керек. Күндүк, онкүндүк молжуларын бүдүрип болбой турган улусты каруузына тургузып турар керек. Профсоюзный группаларда, цехтердин комитеттеринде кажы ла ишмекчи, бригада алынган молжуларын бүдүрип турганы керегинде отчетты јаантайын эдер учурлу. Мындый ок отчеттор эдерин бүткүл цехтер, акту бойынын творческий пландарын инженерно-технический ишчилер канайда бүдүрип тургандары керегинде отчетторын ФЗМК ла администрациянын, коллективтин текши јуундарында угарын јанжыктырар керек.

Профсоюзный ла хозяйственный башкараачылардан социалистический мөрөйдин В. И. Ленин көргүскен төс ээжилерин — иштин көргүзүлерин ле тундештирерин, озочыл ченемелдин једимдерин иште тузаланарын элбедер керек. Мөрөйди төзөөр аргалар көп. Је онын мындый төс некелтези бар: мөрөйдө туружып тургандардын ижиндеги көргүзүлерин јаантайын тундештирип, јенүчилдерди

ле сондоочыларды јартына чыгарары. Анайда эткени улуска иштин мөрөинин једимдерин чокум көрүп, оларды мөрөйдө туружарына тартар.

Экономика — тös политика. Оны элбеде тösöörине профсоюзтардын камаанын јетирер тös аргазы — социалистический мөрөй. Мындый мөрөй иштеп турган коллективтерден башталып јат. Андый коллектив — бригада, профсоюзный группа. Социалистический мөрөйдин тös амадузы мындый болуп јат: продукцияны көптөн, чындыйы бийик, оны эдип чыгарар чыгымды ас эдери. Шак онын учун кажы ла фабрично-заводской комитет ле хозяйствонун башкараачызы Москванын ишмекчилеринин «Бешјылдыкка чындый ишмекчи једим» деген баштанкайы аайынча социалистический мөрөйди элбедер учурлу. Бу иште тös учурлу керек — элден озо предприятиенин, цехтин, сменанын башкараачылары бойынын ижин билгир башкараары. Чындап та, предприятиенин башкараачызы мөрөйди күнүн ле шинжүлөп, бу керекте партийный, профсоюзный ла комсомольский организациялардын ижине тайанып турган болзо, онын баштап турган предприятиезинин ижи де нак, једимдү болор. Је башкараачы кижии бойы ижин акту күүниле сүүбей, керек дезе оны чаптыксынып турган болзо, онын башкарып турган предприятиезинин ижи де үзүктү болор.

Соцмөрөйдин көргүзүлерин мастер ле профгруппорг, бөлүктин начальниги ле цеховый комитет күнүн ле, онкүндүктер сайын јартап көргүзип, кем озолоп, кем сондоп турганын чикелеп көргүзип турза, јангыс ла

ол тушта нөкөрлик мөрөйлү иштин чындык ийдезин көргүзөр аргалу болор.

Профсоюзный комитеттердин жаан аярузында болгон сурак улусты моральный ла материалый жанынан көдүрери. Материальный сыйларга областьтын промышленный предприятиелери жылдын сайын 1,2—1,5 миллион салковой акчадан чыгарып жадылар. Предприятиелерге бойынын ичиндеги социалистический мөрөйдү тазоорине 10 ло ононо до көп процент акчадан чыгарар учурлу. Же кезик предприятиелер бу керекке берилген фондтордын бир — эки ле процентине жетире чыгарып жадылар. Предприятиелердин ичиндеги соцмөрөйдүн жөнүчилерине сыйлар берерин текши ишмекчи жуундарда өткүрип, бу керекти ондо турушкан улустын, анчадала жашөскүримнин, күүн-санаазына томылар, озочылдардын жолына кирип, оларго тендежер эдип туттурар керек.

Социалистический мөрөйдү элбедери ишмекчилерди ле служащийлерди ишке коммунистический күүн-тапту эдип үредип-тазыктырарыла, производство баштанкайлу, аайлу-башту иштеериле колбулу болуп жат. Кезик коллективтерде эмди де ишке жалжыр, жалку, аракызак улус бар болгонын жажырбай айдар керек.

Тогузынчы бешжылдыктын төрт жарым жылынын туркунына областьтын промышленный предприятиелеринде ишке чыкпай, күндү, сменаны божотконынан, администрациянын жөбиле цехтен суранып барганыла 1462 мунг кижикүн жылытылган. Государствого 4 миллион 830 мунг салковойдын валовой продукциясы жетире берилбеген.

Общественный организациялар жылдын баштапкы ла күндеринен ала ишке буудак эдип тургандарла күүн-кайрал јок тартыжу өткүрер учурлу.

Башталган жылдын баштапкы ла күндеринен ала мергендү иштеери, КПСС-тин 25-чи съездине уткуй күндүк неделенин, айдын јакылталарын, алынган молјуларды бүдүрери областьтын ишкүчиле јаткандарынын күндүлү ле агару кереги болуп јат.

А. Солюков.

ПАРТИЯНЫН ПЛАНДАРЫН ШУУЖИП ТУРА...

КПСС-тин Төс Комитедининг XXV съезде жөптөдөргө «СССР-дин албаты-хозяйствозын 1976—1980 жылдарда өскүрерининг төс уулам-жылары керегинде» тургускан Проеги советский улусты оморкодып туру.

Областын ишкүчиле јаткандары, бастыра советский албаты чылап ок, бу јаан учурлу государственный, политический документти акту јүректен јылу уткып, јарадып турулар.

Бастыра предприятиелерде, хозяйстволордо, организацияларда ла учреждениелерде партийный, профсоюзный, комсомольский јуундар өткүрилген. Ол јуундарда 52 мунган ажыра кижжи турушкан, 7490 кижжи, ол тоодо 4724 иш-мекчи ле 339 колхозчы, куучын айткандар.

Јуундарда куучынды партийный, советский, профсоюзный ишчилер, хозяйстволордын ла предприятиелердин башкараачылары, специалисттер айдышты. Олор тогузынчы беш жылдыктын итогторын көрүп, тузаланылбаган аргаларды (резервтерди) чокумдап, КПСС-тин Төс Комитедининг декабрьский (1975 ј.) Пленумынын ла анда нөкөр Л. И. Брежневтин айткан куучынын лаптап шүүжип көргөндөр.

Кажы ла јуунда промышленный ла јурт-хозяйственный производствонунг тузазын көдүрери јанынан бар аргаларды толо тузаланы керегинде, эди чыгарып турган про-

дукциянын чындыйын бийиктедери јанынан, акча-јөөжөни чебер чыгымдап, иштин дисциплиназын тыгыдып, коллективтин алдында турган задачаны бүдүрери учун кажы ла кижжи каруулу болорын тыгыдары керегинде јаан эрмек-куучындар болгон.

«Албаты-хозяйствоны 1976—1980 жылдарда өскүреринин төс ууламјылары керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин Проегин областьтын ишкүчиле јаткандары 1976 жылга јангыдан социалистический молјулар алып, партиянын XXV съездин көрүмјилү једимдерле уткыыр амадулу иштегилейт.

Горно-Алтайскта 1931 автоколоннанын коллективи быјылгы эки айдын планын съезд ачылар күнге јетире бүдүреле, планга үзеери 1,4 мун тонна кош тартарга јөптөшкөн. Олор партийный съезд ачылар күнде чеберлеп алган горючийле иштеер јөп чыгарды.

КПСС-тин XXV съездинин делегады, «Улаганский» совхозтын эчки өскүреечизи А. И. Язарова, 1976 жылда јүс эчкиден 98 уулак аларга, кажы ла эчкиден 485 граммнан ноокы аларга, бастыра малды тын коротпой кыштадып, јыл чыгарып аларга молјонгон.

Майма аймакта «Јуртхозтехниканын» Катунский отделениезинин шоферы Иван Алексеевич Панкратьев мынайда айткан: «Мен партийный эмес те болзом, партиянын кереги ол бастыра бистин текши керегис, партиянын јетирип турган килемјизине мен каруу эдип мергендү иштеерим. Эки айдын планын съезд ачылар күнге бүдүрип, планга үзеери 5 мун тоннакилометр јорук эдерим. Мөрөйтгө бистин отделениенин шоферын нөк. А. Ф. Че-

ревконы кычырып турум. Ол молжуларды бүдүрери жанынан кезик шоферлор сондоп турганын мен билерим. Онын учун ого күчим жеткенче болу жарым».

СССР-дин албаты-хозяйствозын онынчы беш жылдыкта өскүреринин төс ууламжылары жерегинде КПСС-тин Төс Комитединин Проегин шүүжериле колбой элбек массово-политический иш өткүрилип жат. Ол документти эл-жонго жартаарында үч муннан ажыра агитаторлор, политинформаторлор, лекторлор ло пропагандисттер турушты.

Партиянын XXV съездине КПСС-тин Төс Комитединин бичиген Проегин элбеде пропагандировать эдерине быжыл 15 январьда өткүрилген бирлик политкүн жакшынак салтарын жетирди. Ол күнде бир муннан ажыра лекциялар, беседалар, политинформациялар өткүрилген. Анда 28 мун кижжи болгон. Лекторлор ло докладчиктер мал өскүрери жанынан куучындап тура, малды жегүлү кыштадар сурактарга жаан ажару эткен.

Партийный организацияларга лекциялардын ла беседалардын тематикалары ийилген, аймактар жаар «Знание» обществонын лекторлары ла докладчиктери атанган. Калганчы эки айдын туркунына КПСС-тин Төс Комитединин Проегинин тематиказы аайынча 1540 лекция кычырылган.

КПСС-тин Төс Комитединин Проегин шүүжер өйдө областной активтин алдына партиянын Төс Комитединин каруулу ишчи-зи Я. М. Захаров куучын айткан. Ол бистин областька КПСС-тин Төс Комитединин пропагандистский группазыла кожо келип жүрген.

Майма, Шебалин аймактарда ла городто партиянын крайкомынын пропагандистский группазы лекциялар, докладтар өткүрген.

Ишкүчиле јаткандардын ортодо өткүрген јартамалду иштер кажы ла кижии јангы беш-јылдыктын социально-экономический задачалары бүдери олардын ак-чек ижинен, кандый ла керекти чындый ла кичеемелдү бүдүргенинен камаанду болор деген шүүлтеге ууландырылар учурлу.

Төс ууламјыларды шүүжер өйдө албаты-хозяйствоны оног ары түрген өскүрери јанынан 480 шүүлтелер эдилген. Ол тоодо промышленностьтон 61, јурт хозяйстводон 124, транспорт ло связьтан 53, капитальный строительстводон 73, албатынын јадын-јүрүмин јарандылары јанынан 97 шүүлте болгон. Улустын айткан шүүлтелери хозяйстволордын башкараачыларына, районный, городской ло областной организацияларга јетрилген. Партийный комитеттер эмди ол шүүлтелерди јүрүмде бүдүрери јанынан чокум иштер темдектегилеп јат.

Темдектезе, Байголдогы агашкомбинаттын шоферы коммунист Я. Я. Кеннинг шүүлтези аайынча агаш белетеер јерде, алтыгы складта кыш өйинде машиналарды ла механизмдерди түрген иштедерине амадап, моторлорды изидер јазалдар кондырылып јат.

Пыжадагы ремзаводтын партийный организациязы ла башкараачылары бүгүн производствонын тузалу ла астамду иштееринин, продукциязынын чындыйын бийиктедеринин ле экономиканын төс сурактарын аайлаарын ончо јанынан көргүлөп туру.

КПСС-тин Төс Комитедининг бу жаан учур-
лу документин шүүжер өйдө ишмекчилердин,
колхозчылардын, инженерно-технический иш-
чилердин, специалисттердин, служащийлер-
дин, интеллигенциянын иштеги эрчими ты-
нгыганын кереледи.

Коммунисттер, бастыра ишкүчиле јаткан-
дар партиянын пландаган задачаларын је-
нүлү бүдүрери учун чылазыны јок иштеер
деп иженер керек.

Е. Пак.

Пропагандисттин ижинен

КАРЛ МАРКСТЫҢ АДЫЛА АДАЛГАН КОЛХОЗТЫҢ ПРОПАГАНДИЗИ Р. С. САБАГАШЕВАНЫҢ ИЖИНИҢ ЧЕНЕМЕЛИНЕН

Раиса Сергеевна Сабагашева Карл Маркстын адыла адалган колхозтын экинчи фермазында комсомольский политкружоктын пропагандизи болуп иштеп туру. Ол — журттагы библиотеканын заведующийи. Кружоктын угаачылары башка-башка иштерде туружып турган јашөскүрим: уй саачылар, койчылар, механизаторлор. Олордын бүдүм-кеберлери, кылык-јандары түнгей эмес, је јажы-јааны јанынан түнгей де деп айтса, јастыра болбос. Мында 15 ле кижии.

Комсомольский политүредү башталардан чик-јок озо Раиса Сергеевна үредүде тен улустын кажызыла ла, олордын ижиле таныжып алган. Шак анайда үренетен угаачылардын психологический «шинжүзи» өткүрилген деп айдарга јараар. Шак ол шинжү «Коммунистический моральдын төзөлгөзи» деп кружоктын ижин төзөөрине ле өткүрерине јаан јөмөлтө эткен.

Пропагандист быјылгы үредүлү јылдын баштапкы үредүзин «Бешјылдыкты јенүлү божодолы! КПСС-тин XXV съездине — көрүмјилү сый!» деген темаларла баштады. Р. С. Сабагашева ферманын комсомольский организациязы тогузынчы бешјылдыктын пландарын бүдүрерине кандый јөмөлтө эткени керегинде айтты.

Онын кийинде болгон үредүде уулар ла кыстар акту бойлорына алынып турган мол- жуларын, азыйдагызынан артык иштеер эп- аргаларды шүүжип көргилеген. Уредүлерди Раиса Сергеевна кызыл толукта өткүрет. Кажы ла үредүни ол политинформациядан баштап јат. Бойы үредүге кичеемелдү беле- тенип, оларды жүзүн-башка эп-аргалар туза- ланып өткүрет. Ол эп-аргалардын тоозында куучындар, диспуттар, угаачылардын, иштин- ле јуунын ветерандарынын куучындары. Је кажы ла үредүде пропагандист көргүзүлү эп-арганы тузаланат.

«Советский кижининг жүрүмининг ле ырызы- нын учуры неде?» деп темала өткөн үредүни лаптап шиндеп көрөли. Онын алдында өткөн үредүде угаачыларга стенд белетеер, пропа- гандист бойы ажындыра талдап алган үлгер- лер үренип алар јакылта берилген. Андый јакылтаны пропагандист угаачылар теманын сурактарын теренжиде билип аларына болу- жар эдил бергени тузалу болды. Раиса Сер- геевнанын үредүнинг темазыла айткан куучынын угаачылар советский поэттердин ырыс ла социалистический Төрөлин сүүгени керегинде үлгерлерди эске кычырып улалт- кандар. Қазакова Тамара Муса Джалильдин үлгерлерин сүрекей көдүринилү ле үредүде болгондордын жүрек-күүнине томылар эдил кычырды.

Онон пропагандист теманын төс учурын јартаарына көчкөн. Теманы историяла кол- бой чокумдап јартаарга амадап, пропаган- дист Н. К. Крупскаянын магнитофоннын пленказына бичилген куучынын ойнодып угус-

кан. Владимир Ильич Лениннинг эш-нөкөрининг ле јуук болушчызынын тынду үнин јетенинчи јылдардын комсомолдоры тын тынбай да уккулаган. Крупскаянын үнин укканынын кийнинде үредүнин туружаачылары бойларынын шүүлтелерин чыгара айдып куучындашкандар.

Ол ок үредүде «Эки телекей — эки башка јиит јүрүм» деп диафильмнен көргүскен кадрлар јиит угаачыларга сүрекей јарап, ундылбас болуп арткан. Анда буржуазный обществодо ло бистин советский обществодо јуртап јаткан улустын көрүм-шүүлтелери, күүн-табы түндештирилген. Мында эки көрүм-шүүлте, кижинин јүрүми ле ырызы неде болгоны эки јандай иле-јарт көргүзилген. Пропагандист Сабагашева ол башкаларды сүрекей чокумдап јартады. Куучынла коштой ол диафильмди, фотографияларды билгир тузаланган. Онын да учун угаачылар үредүге јилбиркеп келгилеп турганы ол. Киного соккон кажы ла кадр, эки системаны түндештирген чокум темдектер угаачыларды бойынын социалистический Ада-Төрөли учун оморкодып јат.

Фильмоскопло тоолу ла кадрлар согулган, је ол кадрларды угаачылар јаантайын тузаланып, јадын-јүрүмнен алган темдектерле јөмөп, үредүни јилбүлү эдерине јөмөлтөзин јетиргилейт. Мындый табылу, токуналу беседа-куучынла пропагандист үредүни божотты.

Кружоктын ижи јакшынак тузалу деп кычыраачылар бойлары да айдыжат. Яков Курдаков бу јанынан мынайда айтты:

— Озо баштап мен үредүге албан аайлу барып туратам. Онын согында јилбиркей бердим. Көп немелерди билип алдым.

Галина Ивановна Темеева куучындайт:

— Меге, саан уйлардын бригадазын башкарып турган бригадирге, кружоктын ижи сүрекей јарап јат. Менин нөкөрлөрим улусла кандый иш өткүрип турганым керегинде јолду ла чокум шүүлтелер айдышкан. Ол шүүлтелерди ајаруга албаганча болбос.

Кружок ончо улуска туза экелип јат. Јаш-өскүрим мында билгирлер алып турганыла коштой, не-неменин аайын ондоп билерине, коллективтин ижи, јадын-јүрүми учун кажыла кижжи каруулу болоры јанынан темигип јат. Кружокто үренип тургандар бой-бойларыла најылык, карындаштык болорына тазыгып турат. Јаш-өскүрим общественный ишке күүнзек болуп, эл-јоннын јакылтазын акчек бүдүрет.

Е. Чепкин.

Лекторлорго ло докладчиктерге болушту

ЭМДИГИ ОЙДИН ТООМЖЫЛУ ИЙДЕЗИ

Телекейди революционный жагыртарында коммунистический движение жаан учурлу болуп јат. Ненин учун дезе, шак ла коммунистический движение социальный өзүмнин бажында турала, телекейдин исторязынын ичкери алтамдарына, бастыра ороондордын ла континенттердин албатыларынын жүрүм-салымына сүреен жаан камаанын јетирип турган эн тын ийделү, тözömöldү ле элбек калык турушкан ийде боло берди.

Коммунистический ле ишмекчи партиялардын чыгартулу улuzuынын 1960 жылдагы телекейлик јуунынын Угузузында мынайда айдылган: «Телекейлик коммунистический движение бистин ойдин эн тоомжылу политический ийдези, обществонын ичкери өзүмин јеткилдеп турган ийде боло берди». («Амыр-энчү, демократия ла социализм учун тартыжунун программный документтери». 79 стр М., 1961 ј.)

Ол неден көрүнет?

Баштапкызында, коммунистический ле ишмекчи партиялар там ла элбек организациялар болуп барала, олардын члендеринин тоозы көптөп турганынан;

Экинчизинде, коммунистический движение башка-башка ороондордын ич керектерине, анайда ок телекейлик керектерге камаан эдери там ла тыгып турганынан.

Бүгүн коммунистический партия эмесе марксистско-ленинский группалар ла организациялар јок ороон телекейде бачым табылбас.

Социалистический эмес ороондордо карындаштык партиялар иштеерге сүреен күч те болзо, коммунистический движение там ла тыгып, коммунисттердин тоозы көптөп јат. Экинчи телекейлик јуу башталар алдында 69 компартияда 4 миллион коммунист болгон болзо, бүгүн 89 компартия 60 миллион коммунисттерди бириктирип јат.

Коммунисттердин көп нургуны социалистический ороондордо. Мында компартиялар 50 миллион коммунисттерлү. Европадагы капиталистический ороондордо — 3 миллион коммунист. Азиянын социалистический эмес бөлүгинде 650 мунг коммунист, Америкада — 500 мунга шыдар, Африкада — 60 мунг коммунист.

Коммунистический партиялардын тоомјызы јангыс ла коммунисттердин тоозы көптөп турганында эмес. Мында керектин учуры неде дезе, коммунисттер албаты-јонды баштап алып, научный социализмнин үредүзи аайынча телекейдин элбек талаларында социализмди ле коммунизмди практически бүдүрүп турганында.

Ненин учун эмдиги өйдө коммунистический движение элбеде өзөлө, онын тоомјызы бийиктей берген? Бу суракка каруу берген аяс мындый керектерди темдектеер керек:

Баштапкызында, ненин учун дезе, коммунистический движение тоомјылу болгоны ишмекчи класстын ийдезиле колбулу. Ненин

учун дезе, ишмекчи классты коммунисттер баштап јат, ишмекчи класс — коммунисттердин классы. Андый социальный тӧзӧлгӧ бӱгӱнги кӱнде бир де политический организацияда јок.

Экинчизинде, ненин учун дезе, обществодо болуп турган керектердин закондорын терен кӧргӱзип, кижинин кӱчин јиичи класстар кыйалта јок јоголотон, социализмди ле коммунизмди тӧзӧп бӱдӱретен јолдорды научно кӧргӱзип турган марксистско-ленинский науканын ийдезинде.

Учинчизинде, ненин учун дезе, коммунистический движение бирлик ле бек болгонында.

«Кижиликтин јӱрӱминде сӱреен тын тӧзӧмӧл лӧ јангыртар ишти коммунистический ле ишмекчи движение кире бир де политический движение, идейный течение качан да бӱдӱрбеген деп бис оморкоп айдар аргабыс бар» — деп, нӧкӧр Л. И. Брежнев айткан.

Коммунистический движениенин текши јараткан башчызы Советский Союзтын Коммунистический партиязы болуп јат. Телекейдин коммунистический движениенин озӱмине бойынын камаанын КПСС кандый ууламјыларла јетирип јат?

Тӧс јерде Ада-Тӧрӧл учун Улу јуунын једиминин — социалистический најылыктын экономический ле коруланар ийдезин мынан ары там тыгыдарынын сурактары туруп јат. Мында бис Бой-бойына Экономический болуш јетирер Советти ле Варшавский Договордын организациязын тыгыдары керегинде айдып јадыс. Шак ла омор эрмек болорын ла ичкери озӧрин јеткилдеп јадылар. Онызы

империализмди шалтырадып турган текши кызалан теренжий берген айалгада анчадала јарт көрүнөт.

Бис империализмнин, анчадала США-нын империализминин кылыктарын көрүп јадыс. Олор коммунизмди көрөр күүни јок болуп артканча, је Советский Союзтын ийдезин олорго арга јокто ајаруга аларга келижет.

Социализм өзүп келген бүгүнгү күндеги кеминде онын артыкту болгонын элбеде тузаланар аргалузын 1969 жылдагы јуун көргүсти. Социализм телекейдеги колбуларда сүреен јаан једимдерге једип алганын өткөн ой кереледи. Эмди турган задача — телекейде јымжай берген политический айалганы ойто катуланбас эдип алары.

Амыр-энчү учун тартыжунын фронтында коммунистический партиялардын ижинин једими анчадала Европада јакшы көрүнөт. Европаны амыр-энчүнин континенти эдер задачаны јангыс ла социализм тургузар аргалу боло берди.

Анайда эдерине Күнбадышта кем де бүтпей турган керекти КПСС баштаган. Ол керек јүрүмде бүтти — јеткер јок болорынын ла өмөлөжөринин сурактары аайынча текши-европейский Јуун өтти. Эмди экинчи задачаны бүдүрери керектү деп КПСС ле өскө дө карындаштык партиялар шүүп турулар.

Бүгүнгү Европада 25 миллион коммунисттер, профсоюзтардын 150 миллион члендери бар. Бу сүреен тын ийде. Шак бу ийдени элбеде тузаланар задача туруп јат. Келер јуук ойдө Европадагы ороондордын коммунистический ле ишмекчи партияларынын

конференциязын јууп өткүрер шүүлте бар. Бу конференцияны өткүргени Европада ла бастыра телекейде кату айалганы јымжадарына јаан јөмөлтө эдер эди. Оны ээчиде көп тоолу карындаштык партиялар јуур керек деп айдыжып турган Телекейлик коммунистический Јуунды өткүрерге јарамыкту болор.

Эмди телекейдеги коммунистический движениенин отрядтарынын бирүзинде — Күнбадыштагы ороондордо коммунистический леишмекчи партиялардагы айалганы алып көрөли. Күнбадыштагы ороондордын компартияларынын алдында јаан учурлу эки задача туруп јат:

— экономический кызаланнын уур-күчин ишкүчиле јаткандарга јүктөп берерге турган монополиялардын империалистический политиказыла тартыжары;

— албаты-калык јангы алар задачаны бүдүрер айалгалар төзөөри, анчадала Францияда ла Италияда сол ийделерди бириктирери.

Франциянын компартиязы тын өскөн капиталистический ороондордогы карындаштык партиялардын ортодо эн ле көп тоолузы. Ол 500 мунга шыдар коммунисттерди бириктирип јат. Јаан предприятиелерде 20 муннан ажыра баштамы партийный организациялар төзөлгөн.

Франциянын компартиязы революцияла тартыжар тын ченемелдү өштүле — Французский буржуазияла күүн-кайрал јок тартыжып јат. Ороондо сол ийделердин бирлик программалу фронты төзөлгөн. 1973 јылдагы выборлордо сол партиялардын программазы учун 10 миллион кижинин берген. 1974

жылда президентти туткан выборлордо сол ийделердин кандидады — Миттеран учун 13 миллион кижини берген.

Бу выборлор сол ийделердин тоомжузы бийиктей бергенин кереледи. Франциянын келер ойине анчадала жаан учурлу сол движение, ишмекчилердин ле демократический ийделердин союзы ол кирези качан да элбебеген. Же андый да болзо Франциянын компартиязы орооннын ишкучиле жаткандарынын көп нургунын бойына тартып алгалак. Онын алдында эмди турган задача выборлордо избирательдердин көп нургунын бойына тартып алары. Компартия тартыжунун учурын элбеде жартап, өскө партияларла дискуссияларды элбеде тузаланат, черүде жартамал иш өткүрүп жат.

Франциянын компартиязынан Национальный жуунга 73 депутат тудулган, городтордын ла коммуналардын мэрлери болуп бир мунган ажыра коммунисттер иштеп жат. 20 мунга шыдар муниципальный советниктер бар. Партия ороондо жетеннен ажыра демократический организациянын ижин башкарып жат, ишкучиле жаткандардын элбек калыгынын, жашөскүримнин, студенттердин ортодо ишти тыгыдат.

Коммунисттер ле социалисттер өмөлөжитте, кожо тартыжып та жат. Сол ийделердин биригүзин корулап аларга болуп, компартия реакцияга удурлашкан тартыжуны сүреен ээлгир өткүрөт.

Он ийделер реакция эрчимин тыгыда берген айалгада бойынын ортозын Италиянын компартиязы тыгыдып туру. Бу карындаштык партия бир миллион алты жүс мун ком-

мунистти бириктирип јат. Партиянын тоом-
жызы јаан. 1974 жылда июнь айда өткөн вы-
борлордо компартиянын кандидаттары учун
9 миллион избиратель эмезе бастыра избира-
тельдердин 27 проценти үнин берген. Ороон-
до бар алты мун муниципалитеттен бир мун
сегис жүзин коммунисттер башкарып јат. Пар-
ламентте 22 депутат коммунист. Италиянын
коммунистический партиязы коммунисттер-
ден, социалисттерден ле сол католиктерден
сол ийделердин фронтын јууп туру. .

Португалиянын коммунистический партия-
зына сүреен уур айалгада иштеерге келишти.
1974 жылдын апрель айында үч мун коммунист
болгон. Эмди коммунисттердин тоозы жүс
муннан ажа берди. Компартия фашизмле эр-
чимдү тартыжып, 1974 жылда апрель айда
восстание белетеген сок жагыс партия болды.
Компартиянын жагыс ла Төс Комитединин
члендери текши тооло үч жүс жылга јаргылат-
кан. Је түрмелеп-јаргылап истегени комму-
нисттердин күүн-табын сындырбады. Компар-
тия черүде јаан иш өткүрген. Бүгүн турган
задача — черүде компартия төзөгөн сол ийде-
лерди чеберлеп корулап алала, сол ийделер-
ден бириккен башкаруу төзөөри.

Буржуазияла, империалистический реак-
цияла Германиянын Коммунистический пар-
тиязы эрчимдү тартыжып јат. Партияда 40
мун коммунист. Былыргы жылга јетире ФРГ-
де эки компартия болгон, оног озор бирик-
кендер. Компартияга ишмекчилер ле јашөс-
күрим көп кирип јат. ФРГ-де компартиянын
үни бүгүн тын угулат. Антикоммунизмнин ай-
алгаларында партия албаты-калыкты јанды
бойынын колына аларына белетеп јат.

Африкада 9 компартия бар, олар 60 мун коммунистти бириктирип јат. Африкада көп госуларстволор социализмге барар ууламјылу. Олар: Алжир, Гвинея, Конго (Браззавиль), Танзания, Сомали, Египет, Дагомея, Эфиопия, Африканын ончо ороондорында империализмге удурлашкан тартыжу өдүп јат.

Сирияда ла Иракта башкаруга эки коммунисттен кирип јат. Бу ороондор база социалистический ууламјылу.

Египетте компартияны 1956 јылда јоголтып салган, онын ойтө орныгып болбогон. Коммунисттер Арабтардын социалистический Союзында иштеп, Насердин политиказын јөмөгөндөр. Египетте коммунистический ячейкалар төзөлгөн, оларго студенттер ле интеллигенция кирип јат деп куучын бар. Је оларло эмди тургуза колбу јок.

Израильдин компартиязы Јуук Күнчыгыштагы блашту керектердин аайына амыр-энчү аргаларла чыгары учун тартыжып туру.

Португалияда национально-демократический революция Анголага јайым ла камаан јок болорын экелди. Былтыр 11 ноябрьда Анголанын јайым республиказы төзөлгөни јарлалган. Јагда МПЛА (Анголанын јайымдары учун организация) туруп јат. МПЛА 1956 јылда марксистский группалардан төзөлгөн. Бойында черүлү. Колониализмнен јайымдарнар иш өдөрдө алдында бу тартыжуда бирде эмеш эрчимдү турушпаган өскө организациялар (ФНЛА ла УНИТА) МПЛА-га удурлажа јан блаажып тартышкан. Бүгүн бу раскольник-организацияларга империалистический ороондор ло ЮАР-дын (Түштүк-Африканский Союзтын) расисттери болужып

јат. МПЛА олорло тын тартыжып, ороонды капиталистический эмес јолло апарала, келер өйдө социализмге барар политика өткүрүп јат.

Латинский Американын компартияларына уур ла канду-чакту јол өдөргө келижип туру. Чилиде фашисттер јанды бойынын колына алды, Парагвайда, Эквадордо черү јанды антарган. Је оныла коштой революционный тартыжу уйдаады деп айдарга болбос.

Революционный тартыжунун јозогын Кубанын Коммунистический партиязы көргүзет. Бу јуукта Кубанын компартиязынын баштапкы съезди өткөн.

Перуда ла Панамада национальный башкарулар прогрессивный ууламјылу. Олор прогрессивный амадулу јаан иш эткенин компартиялар јарадып, јөмөп турулар.

Аргентинанын компартиязы 150 мунг члендү ле јашөскүримнин Союзы бар. Ороондо айалга ондолгон, је черүнин јаандары башкаруны антарала, военный јан тургузарга ченежерин токтотпой туру.

Чилинин компартиязына јаан королто эдилген. Эмди КПСС бу компартиянын партийный башкартузын чеберлеп корып алары учун јаан иш өткүрүп јат.

Чилиде болгон түбектү керектерден кандый түп-шүүлте эдер керек?

Баштапкысында, чочыду боло берген кажы ла учуралда буржуазия бастыра аргаларыла империалистический ороондорло колбу бедреп јат. Мындый айалгада компартияга коруланарга белетенер, тартыжунун ончо аргаларын (амыр-энчү аргаларды ла амыр-энчү эмезин) тузаланып, буржуазиянын контр-

революционный табарузын революционный ийделерле туй согорына белетенер керек.

Экинчизинде, жан учун тартыжунын жолдо-ры керегинде Лениннин үредүзин ундыырга жарабас. Революцияда амыр-энчү аргаларла женерге албаты-калыкты эрчимдү тартыжуга жаантайын белен тудар керек.

Учинчизинде, женүнин кийинде баштапкы жерде экономика турза, революция ол тушта ичкери барар. Революциянын бир өйинен база бирүзине көчкөн өйдө чике экономический политика өткүрери — буржуазия блокада, саботаж, хозяйстводо бускалан эдери-ле женүлү тартыжарын жеткилдеер.

Төртинчизинде, ортодо ары-бери булгалып турган калыкла иштеер керек. Олорды таштап ийзе, пролетариатла өштөштирзе — оларды буржуазия тузаланар. Буржуазия оларды ол ло тарый бойына тартып алар.

Бежинчизинде, өштүни массовый пропаган-данын средстволары (радионы, телевидение-ни) башкарарынан ырада тудар керек.

Алтынчызында, реакционерлер черүге жан учур берип жат. Онын учун компартия черүде ишти тыгыдар учурлу.

Жетинчизинде, өштүнин жажытту иш өткү-рер органдары тын иштеп жат. Революционер-лер ол жанынан сергелен ле бийик кеминде болор учурлу.

Анайдарда, компартиялардын алдында марксистско-ленинский революционный тео-рияны байгызып, өскүрер задача туруп жат.

Чилинин компартиязы эмди ойто өнгөдөлип келди. Одус члендү Төс Комитеди подполье-де, жажытту иштеп жат. Жербойында партийный организациялар орныккан.

Чилиле коштой Уругвай туруп јат. Уругвайдын компартиязы 40 мунг члендү. Мында буржуазия компартияга база тын табару этти. Реакционный башкару компартияны законго јарабас деп јарлаган.

Телекейлик коммунистический движение алдында бойыла кожо бололо, оног оштүлөргө јайылгандарла күүн-кайрал јок тартыжат. Андый тартыжуны телекейдин коммунистический ле ишмекчи партиялары эмди Қитайдын компартиязынын башкартузыла өткүрет.

Қитайдын коммунистический партиязы бойынын өзүминде сүреен уур-күч өйгө учурады. 1959 јылга јетире Қитайдын Албаты Республикасы марксизм-ленинизмнин үредүзи аайынча өскөн. Оног Пекиннин башкараачылары интернационалист-коммунисттерди истеп јоголтып салала, классовый јолдон туура чыктылар. 1959 јылдан ала ҚНР-дин Мао Цзэ-дунга баштаткан башкарузы эн ле кара сагышту реакционный ийделерле биригип баштады.

«Јаан калыштардын», «культурный революциянын» бажында Қитайдын албатызы революционный јолын јылыйтты, кайда барарын билбей аза берди, союзниктерин тапшай калды. Қитай бойынын өзүминде 7—8 јылды јылыйткан. Јаан калыш — тескери эткен јаан алтам болды.

Қитайдын компартиязынын, ҚНР-дин бүгүнгү башкарузы телекейдин коммунистический ле ишмекчи партияларынын бирлик фронтынын политиказына јарабас политика өткүрип јадылар. Советский Союз тыш јанындагы политический иште эткен кажы ла јангы баштанкайды ҚНР јаратпай тартыжат.

Телекейде политический айалга јымжай бергени КНР-дин башкараачыларына база јарабай туру.

Революционный керектер, телекейдеги коммунистический движение јангыс ла ичкери јаан једимдерлү барып болбой турары јарт. Бу исторический керектерде јастыралар да болордон, јендиртери де маат јок. Је текши движение токтоду јоктон ичкери барып јатканында алаңзу јок.

С. Николаев.

ЛУУК КҮНЧЫГЫШКА — БЫЖУ ЛА ЧЫНДЫК АМЫР-ЭНЧУ

1975 жылда сентябрь айда Египет ле Израиль узак өйдинг туркунына эрмек-куучын өткүрип, олардын ортозына США киришкениле Синайдын жарымортотолыгында бу ороондордын черүлерин экинчи катап ырадары керегинде жөптөжү эдилген. Бу жөптөжү аайынча Израиль олјолоп алган араб јерлерден, стратегический јанынан јаан учурлу Гиди ле Митла кырлардан бойынын черүзин 35 километрге бодолду ыратты. Израиль олјолоп алган бу јеринде жылына 4,5 миллион тонна нефть алып турган Абу-Рудайс нефтепромыселдерди Египетке јандырып берген.

Бу јайымдалган јер 1967 жылда јуулап киреле, олјолоп алган араб јерлердин сүреен ас бөлүги болуп јат. 1967 жылда Израиль Синай жарымортотолыкта Египеттин јеринин сегис үлүзинин јетүзин олјолоп алган болгон.

Синай керегинде өрө айдылган жөптөжү Израильдин некелтезиле Јуук Күнчыгыштагы блаашту керектердин аайына чыгарыла, јартаза, Израиль олјолоп алган араб јерлерди јайымдаарыла бир де колбу јок деп айдылып, кол салылган. Ого үзеери бу жөптөжү Палестинанын керектерин аайлаарына таркабай јат. Жөптөжүде Египеттин ле Израильдин черүлери турган зоналардын ортозына

јөптөжү бүдүп турганын техникский жанынан жеткилдеерге, американский специалисттер тудар деп айдылган. Андый шүүлтени Египет эткен деп өскө ороондордын газеттери бичидилер. Анайда Синайда шинжү өткүрер төрт станцияда США-нын бежен специализи иштеп баштады. Египеттин ле Израильдин ортодо сепаратный јөптөжү эткени, Синайга американский граждандар келгени араб ороондорды тын чочытты. Бастыра бүкеректер Јуук Күнчыгыштагы тегин де уур айалганы там катуландырып, жеткерди јаандып јат деп эмди араб ороондордо шүүп турулар. Ненин учун дезе, Вьетнамдагы јуучак база США Индокитайга «бир эмеш керишкенинен» башталганын телекейдин албатылары ундыгалак.

Араб госуударстволорды анчадала Синайдагы јөптөжүле кожо эдилген јажытту документтер чочытты. Ол документтерди баштап чек јарлабайтан учурлу болгон. Је онон общественностьтын некелтезиле США арга јокто јарлаарга келишкен. Олордын бирүзинде — «Израильдин ле Бириктирген Штаттардын башкаруларынын ортодо јөптөшкөни керегинде меморандумда» — США Израильге военный, политический ле экономический болуш јетирер болуп молјонды, ол тоодо США араб ороондор јанынан политиканы Израильле јөптөжип өткүрери, Израильди военный техникала жеткилдеери, коруланарына керектү өскө дө болуш јетирери јанынан элбек молјулар берилген.

Синай керегинде јөптөжү Јуук Күнчыгыштагы блашту керектердин аайына амырэнчү чыгарынан ыраак турганы Израильдин

премьер-министри И. Рабин «Эй-Би-Си» деп американский телекомпаниенин корреспондентине айтканынан көрүнөт. «Бис Синай керегинде удурумга жөптөжү эделе, эмди черүлерди бастыра фронттордон чыгарарыс деп сакып турган улус жастырып жадылар. Израиль Палестинаны жайымдаар деп адалып турган организацияла качан да куучындакып баштабас» деп, Рабин айткан.

Экинчи жанынан алза, Израиль араб ороондорго удурлаштыра өткүрип турган агрессияга жөмөлтө эдери США Жуук Күнчыгышта өткүрип турган политикада төс ууламжы болуп артканын 1975 жылда Египеттин ле США-нын ортодо өткөн жөптөжү-куучындар көргүсти. Онызы США Израильге 2,3 миллиард доллар, ол тоодо жуу-жепселдер садып аларына 1,5 миллиард доллар «болужын» бергени кереледи. Ол болуштын 45 процентин ойто төлөбөзинен берип жат. Оныла кошпой Египетке 460 миллиард доллар болуш бергени каткымчылу.

Египет жагыскандыра жөптөжү эткенин бастыра араб ороондор жаратпай турулар. Синай керегинде жөптөжүге кол салылган кийинде СССР Египетле колбуларын бастыра аргаларла коомойтыдып, өскө араб ороондорды Египетле өштөштирерге кичеенип туру деп. Египеттин газеттери бичип турганын араб госуударстволордын общественнозы база жаратпай туру. Египеттин газеттери анайда бичип турганы жастыра болгонын советско-египетский жөптөжүлердин бастыра исторিয়াзы көргүзөт.

1952 жылда 23 июльдагы революциянын кийинде Күнбадыштагы империалисттер

Египеттин камааны жок өзүминде буудак эдерге, оны бойынын экономический, политический ле военный шинжүзінде тударга ченешкендер. Египетти Асуандагы бийик плотинаны тударынан мойноттырарга, кемнен де камааны жок национальный экономика төзөттирбеске Күнбадыш сүреен тын албаданган. Ол ок өйдө күнбадыштагы империалистический ороондор Египетти бойлорынын военно-политический биригүлерине кожуп аларга күжүренген. Израильдин олжочыл политиказын жөмөгөн.

Ол тушта Египет империалисттердин ле ичбойындагы реакциянын табаруларын туй соккон. Египеттин Гамаль Абдель Насерге баштаткан ол өйдөги башкарузы империалисттердин ле ичбойындагы реакциянын кара амадузын жакшы ондоп, Египетти чындык на- жыларынан айрыттырбаган.

Египет Советский Союзла, өскө дө социалистический ороондорло өмөлөшкөни, оло Египетке тургузала болуш жетиргени Суэцкий каналды национализировать эткен кийинде 1956 жылда үч орооннын агрессиязын экономический курчу ажыра Египетти Күнбадыш былча базарга ченешкенин туй согуп жеги чыгар арга берди.

1961 жылдан ала 1971 жылга жетире өткөн өйди — советско-египетский нажылык онжип тыныган өй деп айдарга жараар. Он жылдын туркунына Египетте промышленный производство ло онон алып турган кирелте эки катаптан ажыра көптөгөн. Журт хозяйствонун текши производствозы эки катап бийиктеген. Бүгүн де Египет азыйда бойынын экономический өзүминде тын сондогон ороон

болгонынан тыгыда өзө берген аграрно-индустриальный государство болуп браады.

Советский Союз ла Египет военный керектерде өмөлөшкөни анчадала араб ороондордын ла Израильдин ортодо 1973 жылда октябрь айда болгон жууларда жаан тузалу болгонын кереледи. Египеттин жуучылдары советский мылтык-жепселдин чындыйын бойлоры ченеп көрөлө, советский мылтык-жепселдин чындыйы «коомой» деп өштү улус айдышканы көк-төгүнин жакшы билдилер.

Советский Союз Израильдин агрессиязына удурлаштыра араб албатылардын чындык тартыжузын бастыра аргаларла жөмөөр политика өткүрип жат. Египеттин башкарузынын сурагы аайынча СССР-дин ле Египеттин ортодо најылык ла өмөлөжөри керегинде 1971 жылда 6 майда тургускан договор империалисттердин сионистский организациязынын алдына Египеттин албатызынын ныдамкайын тыгытты, ол агрессиянын арткан-калганын жоголторы учун тартыжуга жөмөлтө болды. Ол договорго кол салган кийинде Египеттин тыш политический ийдези тынганы агрессорлорды ла оларды жөмөп тургандарды эмеш сагыш алындырды, Египет тын ийде боло бергенин оларго аяруга аларга келишти.

Жуук Күнчыгышта чындык ла быжу амыр-энчү тургузары учун тартыжуда СССР-дин политиказы жарт ла чокум. Ол политиканы жартап, КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызы нөкөр Леонид Ильич Брежнев мынайда айткан: «Бу керекте Советский Союзтын шүүлтези текши жарлу. Жуук Күнчыгышта быжу-бек амыр-энчүге једип ала-

тан сок жаңыс јол — 1967 јылда Израиль олјолоп алган араб јерлерди бастыразын јайымдаары, бойынын госуларствозын, бойы башкарынып јадарын орныктырып аларга тартыжып турган Палестинанын араб албатызынын законный праволорын јеткилдеери, анайда ок блааш-тартышка арга јокто киришкен ончо госуларстволордын јеткер лекамаан јок болгонын быжу јеткилдеери».

Јуук Күнчыгыштагы сурак аайынча СССР кыйа баспай өткүрип турган бу политика Јуук Күнчыгыш аайынча Советский башкаруу 1976 јылда 11 январьда эткен «Угузуда» база катап айдылды. Бу Угузуда Јуук Күнчыгышта блаашту керектердин аайына политический аргаларла чыгатын, бойлорынын ортодо колбулу үч сурак јарталган, ол сурактар мындый: Израиль 1967 јылда олјолоп алган араб албатылардын јеринен бойлорынын черүлерин чыгарар учурлу, Палестинанын араб укту албатыларынын законный праволоры, ол тоодо акту бойынын госуларствозын тözöp алар право јеткилделер учурлу; Јуук Күнчыгыштагы бастыра госуларстволор јеткер јок болоры, олар кемнен декамаан јок өзөри јеткилделер учурлу.

1967 јылда олјолоп алган араб јерлерден Израильдин черүлерин чыгарарына јөмөлтө эткедий кезик те иштер өткүрерин СССР јарадып јат. Је андый иштер Јуук Күнчыгыштагы тös сурактарды бүдүрерине, элден озо Израиль 1967 јылда олјолоп алган араб јерлерден Израильдин черүлерин чыгарарыла колбулу болзо, ол иштер тузалу болор деп, Советский Союз шүүп јат.

Бүгүңги күнде Јуук Күнчыгышта чындык

амыр-энчүге једер јолло јенүлү баргадый аргалар бар. Бу сурактар аайынча Женевадагы амыр-энчү конференция база бар. Бу конференциянын ижинде блааш-тартышта көнү киришкен ороондор, ол тоодо Палестинаны јайымдаар Организация, анайда ок бу конференциянын кожо председателдери болуп турган СССР ле США турушкылаза, Јуук Күнчыгыштын бастыра госуударстволорынын ла албатыларынын јилбүлерине јарагадый программа тургузып јөптөп алар эди. Блаашту керектердин аайына чыгатын шак андый јолдор керегинде Советский башкаруу США-нын башкаруузына 1975 јылда 9 ноябрьда ийген Кычырузында айдылды.

Бойлорынын агару керегин корулап турган араб албатыларга ончо керектерде эрчимдү болулары јанынан КПСС тургускан политиканы Советский Союз мынан да ары кыйа баспастан јүрүмде бүдүрер. Өскө госуударстволорло колбулардын бастыра сурактарында Советский Союзтын политиказынын ээжилери турумкай бололо, качан да кубулбай јат. СССР-дин тыш политиказын, өскө ороондорло колбулардын ленинский ээжилерин јабарлаарына ууланган пропаганда араб ороондордын общественнозын төгүндеерге, Советский Союзтын ла Египеттин ортодогы колбуларда эдилген јакшы керектерди ундыттыларына учурлалганы јарт. Је олардын бу амадузы јаан јол албас.

Н. Модоров.

ПАРТИЯНЫН XXV СЪЕЗДИНЕ БЕЛЕТЕГЕН КПСС-ТИНГ ТӦС КОМИТЕДИНИНГ «СССР-ДИНГ АЛБАТЫ-ХОЗЯЙСТВОЗЫН 1976—1980 ЖЫЛДАРДА ӦСКӰРЕРИНИНГ ТӦС УУЛАМЖЫЛАРЫ» ДЕГЕН ПРОЕГИЛЕ УЛУСТЫ ТАНЫШТЫРАР ТЕМАТИКА

1. Партиянын очередной задачалары керепинде КПСС-тинг Тӧс Комитедининг декабрьский (1975 ж.) Пленумы.

2. 1971—1975 жылдарда СССР-динг албаты-хозяйствозынын ӧзүмининг тӧс итогторы.

3. Тогузынчы бешжылдыкта КПСС-тинг съезди жӧптӧгӧн социально-экономический программаны бӱдӱрери — албаты-хозяйствонын жаңы задачаларын бӱдӱрерининг тӧзӧгӧзи.

4. Онынчы бешжылдык — коммунистический строителъстводо жаан учурлу керек.

5. 1976 жылда албаты-хозяйствоны ӧскӱрер Государственный планнын тӧс задачалары — онынчы бешжылдыктын баштапкы жылы.

6. Коммунистический партия албаты-жоннын жадын-жӱрүмининг материалый ла культурный кемин бийиктедерге ууландырган иштерди жегүлү бӱдӱрери — онынчы бешжылдыкта орооннын экономический ӧзүмининг тӧс задачазы.

7. Онынчы бешжылдык — албатынын жадын-жӱрүмин жарандырар, не-неменингузалу болорын, онын чындыйын бийиктедер бешжылдык.

8. Иштин арбынын бийиктедери — общественный производствоны ӧскӱрерининг ле советский албатынын жадын-жӱрүмин жарандырарынын энг учурлу аргазы.

9. Албаты-хозяйстводо чебер ле кымакай болорын тыгыдары — жаан учурлу хозяйственно-политический задача.

10. Научно-технический өзүмнин тебүзин жылгырлардары — онынчы бешжылдыктын төс учурлу задачаларынын бирүзи.

11. Албаты-хозяйствоны башкарарын жарандылары — экономиканын тузалу ла једимдү болорын бийиктедетен јаан арга.

12. Албаты-хозяйствонын бастыра бөлүктеринде иштин чындыйын бийиктедери — бешжылдыкта экономический өзүмнин төс учурлу кереги.

13. Социалистический мөрөй — экономический строительствонын эн једимдү ээжизи, албаты-јоннын иштеги эрчимин тыгыдып ла элбедетен эп-арга.

14. Ижинде бийик дисциплиналу, баштанкайлу ла бойынын керегинде творческий тапкырлу болоры — албатыхозяйственый пландарды јенүлү бүдүрерине кыйалта јогынан керектү айалга.

15. Онынчы бешжылдыкта промышленностьтын өзүминде төс задачалар ла эн учурлу ууламјылар.

16. Уур индустриянын ичкери өзүми — орооннын экономический ийде-күчин тыгыдарынын ла албаты-јоннын јадын-јүрүмининг кемин бийиктедерининг төзөгөзи.

17. Албаты-јон тузаланар товарлар эди чыгарарын элбедери ле олордын чындыйын жарандылары — экономический строительстводо бүдүретен эн каруулу задачалар.

18. Јуртхозяйственый производствоны он он ары жарандырып өскүрери ле јер ле мал ижи једимдү болорын тыгыдары — јурт хозяйствонын төс учурлу задачалары.

19. Бийик түжүмдү аш өскүрери — партиянын ла албатынын ижининг каруулу бөлүги.

20. Онынчы бешжылдыкта транспортты ла
связьты тыгыдып элбедеринин төс задачазы.

21. Капитальный строительноны жаран-
дырары — албаты-хозяйствоны јенүлү өскү-
реринин быжу айалгазы.

22. Социальный строительноны ла ал-
баты-јоннын јадын-јүрүминин кемин бийик-
тедеринин программазы 10-чы бешжылдыкта.

23. Ороондо производительный ийде-күч-
терди чике тuzаланатаны — общественный
производствонын тuzалу ла једимдү болоры-
на јединеринин ижемјилү айалгазы.

24. Эбиредеги ончо не-немени корулап, ар-
бүткеннин байлыгын чеберлеер ле оны көп-
төдөр эп-аргаларды таап тuzаланарын жаран-
дырары — албатыхозяйственный јаан учурлу
керек.

25. Өскө ороондорло экономический кол-
буларды оног ары тыгыдарынын келер өй-
дөги задачалары.

26. Тургузылган ээжилерле башкарынын
социалистический экономический интеграция-
ны элбедери ле теренжидери — СЭВ-тин
члендери болуп турган ороондордын эконо-
мический ийдезин тыгыдарынын төзөгөзи.

27. Социализмди ле коммунизмди төзөөрин-
де КПСС-тин члендеринин телекейлик учуры.

28. Советский Союзтын тыш јанындагы
Ленинский политиказы — амыр-энчүнин ле
социальный өзүмнин политиказы.

29. КПСС — советский обществонын баш-
караачы ийде-күчи, советский албатынын по-
литический башчызы.

30. КПСС-тин XXV съездин ижинде јаңы
јенүлерле уткыыры — кажы ла советский
кижинин патриотический кереги.

БАЖАЛЫКТАР

Идеологический иштинг кемин кӧдӱрери — партийный организациялардын жаан задачазы	1
Партийный иштинг эп-сӱмелерин жарандырар	9
Социалистический иштинг эрчими тыгызын	18
Партиянын пландарын шӱӱжип тура...	26
Пропагандисттинг ижиненг	31
Ӗмдиги ӧйдинг тоомҗылу ийдези	35
Јуук Кӱнчыгышка — быжу ла чындык амыр-энчӱ	47
Тематика	54

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 3/II 1976 г. Формат 70×90^{1/32}.
Уч.-изд. л. 2. Усл. п. л. 2,04. Тираж 878. Заказ 486.
Цена 4 коп. АН 19239.

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства, г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 36.
Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

4 акча